

Культурний фронт України
(оперативна інформація за інтернет-ресурсами)

07.11.2024

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Ретроспектива. Як українські митці проявляли свою громадянську позицію](#)

[росіяни створюють центри «русифікації» на ТОТ України. – Іванна Капустянська](#)

[росіяни організували на окупованих територіях примусовий радіодиктант. – Данило Головатий](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Проект Artifake – у чотвирці переможців Молодіжного хакатону з медіаграмотності від ЮНЕСКО. – Юлія Поліковська](#)

[Всеукраїнський урок з медіаграмотності розпочнеться 7 листопада об 11:00. – Валерія Буняк](#)

[Поширення дезінформації у суспільстві порівняли з вірусною епідемією, – дослідження. – Мар'яна Зінченко](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[Народні депутати зобов'язали Полтаву деколонізуватися. – Дарка Дригола](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[Нардеп-«слуга» Заблоцький сподівається отримати дозвіл створити в Києві мурал із зображенням Трампа. – Влад Дідусь](#)

[На Кіровоградщині відновила діяльність конкурсна комісія обласної літературної премії імені Євгена Маланюка](#)

Благодійність. Меценатство

[Національний збір на встановлення пам'ятника Олені Пчілці в Гадячі. – Світлана Новікова](#)

[У Луцьку виступить соліст гурту MOTANKA, щоб зібрати гроші на ліки від раку](#)

Театр

[У Херсонському театрі імені М. Куліша показали виставу за п'єсою Ольги Анненко «Ця бісова гірка правда»](#)

Музика

«Внемлите, людіє»: віднайти минуле, щоб створити майбутнє. – Поліна Кордовська

Візуальні мистецтва

П'ять львівських виставок, які варто відвідати у листопаді. – Наталка Горішня

Виставка контраверсійних десяти. – Софія Сіренко

Кіномистецтво. Кінопрокат

На Талліннському кінофестивалі «Темні ночі» покажуть українські фільми. – Мар'яна Зінченко

Франція підтримала показ документального фільму про українського воїна «Да Вінчі». – Інеса Гаврик

У Торонто відбудеться спеціальний показ документального фільму «Zinema». – Мар'яна Зінченко

У Катарі покажуть українську комедію «Смак Свободи». – Дар'я Тарасова

У Києві пройшов допрем'єрний показ фільму «Буча» з ексклюзивними матеріалами ГУР (ФОТО). – Микита

Щось обов'язково мало піти не так: вийшов трейлер комедії «Потяг у 31 грудня»

В Україні відкрили простір незалежного кіно: які стрічки показуватимуть. – Микита

У Харкові покажуть дві короткометражки про харків'ян та війну. – Антон Малиновський

Література. Книговидання

Проза Габора, Кононенко та Ілюхи – нові переклади за кордоном. – Анастасія Андрушко

Створили продовження каталогу нової української поезії

Екранізувати книжку: хто такий менеджер з прав на кіноадаптації? – Ірина Батуревич

Музейна справа

На міжнародній конференції у Варшаві обговорили нові наративи та майбутнє українських музеїв

«(Не) помітні історії»: у Шептицькому презентували виставку про внутрішньо переміщених українців

Україна – друга у світі за масштабами оцифрування документів

Охорона культурної спадщини

Точицький: руйнування храму св. Петра Могили й собору Успіння пресвятої Богородиці в Маріуполі – це акт культурного геноциду. – Олександр Кравченко

Держпром після російського удару: як обстежують пам'ятку та які пошкодження фіксують. – Марія Солодовник, Роман Кривко, Тетяна Кривоніс

Скасування історико-архітектурного плану Львова: Міністерство культури подало касаційну скаргу на рішення суду. – Юлія Равлюк

Загальні питання

Ретроспектива. Як українські митці проявляли свою громадянську позицію

«В Україні традиція підтримки артистами політиків існує десятки років. Всі ми пам'ятаємо численні агітаційні концерти напередодні виборів в Україні за участі Ірини Білик, Ані Лорак, Олександра Пономарьова та інших виконавців. Але також були артисти, які через власні переконання долучалися до найважливіших подій нашої держави». Згадується про них на прикладі трьох революцій – Революції на граніті, Помаранчевої революції та Революції Гідності. Називаються імені Марії Бурмаки, Ніли Крюкової, Тараса Чубая, Тараса Петриненка, Руслани Лижичко та ін. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/articles/artysty-pidtrymujut/>

росіяни створюють центри «русифікації» на ТОТ України. – Іванна Капустянська

путін поставив завдання «в пріоритетному порядку» створити кабінети російської мови на знищених російськими окупантами Донеччині, Луганщині, Запоріжжі, Херсонщині. «Така російська мовна агресія пов'язана із поразкою москви щодо сподівань на тотальну лояльність місцевого населення до окупантів. З іншого боку – політика повної асиміляції українців у русській мір», – наголошують у Центрі національного спротиву. Центри російської мови буде створено у кожній шкільній бібліотеці. «Саме школи стали осередками пропаганди кремля на ТОТ України. Для цього тут готують своїх „вчителів”», – додають у ЦНС. Джерело:

https://lb.ua/society/2024/11/06/643612_rosiyani_stvoryuyut_tsentri.html

росіяни організували на окупованих територіях примусовий радіодиктант. – Данило Головатий

Як повідомляє Центр національного спротиву, диктант в обов'язковому порядку писали учні старших класів захоплених українських шкіл та студенти навчальних закладів. «На росії будь-які процеси є постановкою та імітацією, адже громадянське суспільство не може сформуватися в умовах імперії. Відтак, для того, аби набрати учасників для радіодиктанту, який було присвячено поневоленим народам, окупанти вдалися до примусу», – пише ЦНС. У Центрі вважаються, що «такі дешеві спроби зміни ідентичності не допоможуть ворогу». Джерело:

<https://detector.media/infospace/article/234384/2024-11-06-rosiyany-organizuvaly-na-okupovanykh-terytoriyakh-prymusovyy-radiodyktant/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Проект Artifake – у четвірці переможців Молодіжного хакатону з медіаграмотності від ЮНЕСКО. – Юлія Поліковська

Проект Artifake, що популяризує медіаграмотність і критичне мислення через стритарт в Україні, Вірменії та Польщі, отримав відзнаку Youth Hackathon 2024, фінал якого відбувся в межах Глобального тижня медіаграмотності від ЮНЕСКО. Про це повідомила ГО «Інтерньюз Україна», яка започаткувала

ініціативу у 2021 році. Команди-учасниці представляли проєкти в межах теми хакатону «Утвердження медіаграмотності і цифрових кордонів у своїх країнах». Докладніше:

<https://ms.detector.media/internet/post/36644/2024-11-06-proiekt-artifake-u-chetvirtsi-peremozhstv-molodizhnogo-khakatonu-z-mediagramotnosti-vid-yunesko/>

Всеукраїнський урок з медіаграмотності розпочнеться 7 листопада об 11:00. – Валерія Буняк

Всеукраїнський урок з медіаграмотності реалізовує національний проєкт з медіаграмотності «Фільтр» Міністерства культури та стратегічних комунікацій та «Суспільне Мовлення» за підтримки UNDP Ukraine / ПРООН в Україні та фінансування уряду Японії. Як нагадує «Фільтр», класи, які долучаться до уроку з медіаграмотності онлайн, зможуть позмагатися за головний приз – поїздки до одного з міст України на зимові свята. Для цього потрібно відсканувати QR-код у кінці уроку і пройти тест для перевірки знань. Докладніше:

<https://ms.detector.media/withoutsection/post/36651/2024-11-07-vseukrainskyu-urok-z-mediagramotnosti-rozpochnetsya-7-lystopada-ob-1100/>

Поширення дезінформації у суспільстві порівняли з вірусною епідемією, – дослідження. – Мар'яна Зінченко

Вчені виявили, що поширення дезінформації має багато спільного з поширенням вірусів. Математичні моделі, які було розроблено для дослідження вірусних епідемій, допомагають вченим аналізувати, як дезінформація поширюється у суспільстві, повідомляє The Conversation. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/234387/2024-11-06-poshyrennya-dezinformatsii-u-suspilstvi-porivnyaly-z-virusnoyu-epidemiieyu-doslidzhennya/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Народні депутати зобов'язали Полтаву деколонізуватися. – Дарка Дригола

Парламентський комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики рекомендує Міністерству культури та стратегічних комунікацій переглянути статус полтавських споруд звеличення російського царя Петра I і перемоги росіян у Полтавській битві 1709 року. А міську владу – демонтувати ці пам'ятники після. Народні обранці ухвалили це рішення після того, як 18 жовтня Комітет провів виїзне засідання в Полтаві. В складі делегації був також і міністр культури та стратегічних комунікацій М. Точицький. Рекомендації Комітету стосуються Державного заповідника «Поле Полтавської битви», а також Монумента слави, пам'ятника Петру I та ін. Рекомендації містять 10 пунктів, зокрема такі: поки Мінкульт переглядатиме статус імперських пам'ятників, полтавська влада має встановити біля них інформаційну виставку «Мазепа. Karl XII. Пётр I. Топ-10 міфів ru.пропаганди»; створити на території Державного заповідника «Поле Полтавської битви» кластер російської монументальної пропаганди та перевезти туди демонтовані пам'ятники; сам заповідник має змінити назву та переосмислити експозицію, яку нині

наповнено колоніальними наративами. Містить цей документ і дедлайн – 1 березня 2025 року. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/narodni-deputati-zobov-yazali-poltavu-dekolonizuvatisya-304704/>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

Нардеп-«слуга» Заблоцький сподівається отримати дозвіл створити в Києві мурал із зображенням Трампа. – Влад Дідусь

«Обидві палати Конгресу, до слова, також будуть республіканськими. Сподіваюся, що вже тепер у мене нарешті буде дозвіл на встановлення пам'ятника Рональду Рейгану в Києві. Як і на мурал Трампу, який теж давно в роботі», – написав нардеп М. Заблоцький у фейсбуці. Докладніше:

<https://espresso.tv/suspilstvo-nardep-sluga-zablotskiy-spodivaetsya-otrimati-dozvil-stvoriti-v-kievi-mural-iz-zobrazhennyam-trampa>

На Кіровоградщині відновила діяльність конкурсна комісія обласної літературної премії імені Євгена Маланюка

У Кіровоградській обласній раді проведено засідання конкурсної комісії обласної літературної премії імені Євгена Маланюка. Зазначається, що востаннє її члени збиралися у січні 2022 року. Цьогоріч за перемогу у номінації «Поезія» змагатимуться «Степова Мадонна» А. Каретного та «Степова Еллада» І. Гайворона. У номінації «Проза» представлено такі твори, як «Корида» Елеонори Бельської (О. Баранової), «Хазяйка крамниці» В. М'ятовича та «Шлях у безодню» О. Бондаря. У номінації «Літературознавство та публіцистика» на премію претендують «Віч-на-віч із генієм. Тарас Шевченко: для школярів та студентів» та «Мандруючи світами і часами» Б. Ревчуна. Докладніше:

<https://oleksandrivka.rayon.in.ua/news/757802-na-kirovogradshchini-vidnovila-diyalnst-konkursna-komisiya-oblasnoi-literaturnoi-premii-imeni-evgena-malanyuka>

Благодійність. Меценатство

Національний збір на встановлення пам'ятника Олені Пчілці в Гадячі. – Світлана Новікова

В Україні стартував національний збір на встановлення пам'ятника Олені Пчілці в Гадячі. Кампанія передбачає встановлення пам'ятника та створення контенту від Національної мережі гіперлокальних медіа Район.in.ua та відновленого видання «Рідний край. Газета Гадяцького земства», яку очолювала Олена Пчілка у 1917–1918. Статті та відео, які буде створено протягом 100 днів збору, актуалізують важливу роль Пчілки в захисті української мови та культури, громадотворенні, опорі російській окупації. Ініціативу спрямовано на переосмислення її ролі як редакторки та громадської діячки, яка понад століття тому заклала основи державницької політики в українській пресі. Докладніше:

<https://myrgorod.rayon.in.ua/topics/757276-zbroya-yaka-ruynue-kolonialni-mifi-zbir-na-vstanovlennya-pamyatnika-oleni-pchiltsi-v-gadyachi>

У Луцьку виступить соліст гурту MOTANKA, щоб зібрати гроші на ліки

від раку

7 листопада у межах туру «Подолати хворобу» у Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків виступить соліст гурту MOTANKA В. Верба. Докладніше:

<https://lutsk.rayon.in.ua/news/757684-u-lutsku-vistupit-solist-gurtu-motanka-shchob-zibrati-groshi-na-likiv-vid-raku>

Театр

У Херсонському театрі імені М. Куліша показали виставу за п'єсою Ольги Анненко «Ця бісова гірка правда»

31 жовтня у Херсонському театрі імені М. Куліша відбулася прем'єра вистави за п'єсою О. Анненко режисера С. Павлюка «Ця бісова гірка правда». Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/757704-u-khersonskomu-teatri-imeni-m-kulisha-pokazali-vistavu-za-pesoyu-olgi-annenko-tsya-bisova-girka-pravda>

Музика

«Внемлите, людіє»: віднайти минуле, щоб створити майбутнє. – Поліна Кордовська

На думку авторки, проєкт «Березовський / Рачинський: нові звукові ландшафти», реалізований восени 2024 року за підтримки Українського культурного фонду об'єднаною командою Академії давньої музики Леополіс (Львів) та Open Opera Ukraine (Київ), є прикладом деколонізації українського спадку від російської культурної апропріації та його осмислення в українському контексті як частини європейського. Докладніше про нього:

https://lb.ua/culture/2024/11/07/643557_vnemlite_lyudiie_vidnayti_minule.html

Візуальні мистецтва

П'ять львівських виставок, які варто відвідати у листопаді. – Наталка Горішня

Це: «Поліна Райко: Невидиме», «Коло пам'яті», «Фрагменти», «Іван Турецький. Живопис», «Структури взаємності». Докладніше:

https://zaxid.net/pyat_lvivskih_vistavok_yaki_varto_vidvidati_u_listopadi_n1597286

Виставка контраверсійних десяти. – Софія Сіренко

Нещодавно у Музеї мистецтв Прикарпаття відкрито виставку «10 художників. Франківська збірка». Ближче знайомлять з експозицією митці, її учасники, на кураторських екскурсіях. Авторка відвідала екскурсію М. Яремака й публікує головне з неї. Докладніше:

<https://postimpreza.org/talsk/vystavka-kontraversiinykh-desiaty>

Кіномистецтво. Кінопрокат

На Талліннському кінофестивалі «Темні ночі» покажуть українські

фільми. – Мар'яна Зінченко

У межах одного з найбільших кінофестивалів Північної Європи – Талліннського кінофестивалю «Темні ночі» (Tallinn Black Nights Film Festival, або PÖFF), який проходить 8–24 листопада, буде показано 11 українських фільмів. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/234372/2024-11-06-na-tallinnskomu-kinofestyvali-temni-nochi-pokazhut-ukrainski-filmy/>

Франція підтримала показ документального фільму про українського воїна «Да Вінчі». – Інеса Гаврик

У Чехії відбувся показ документального фільму про українського воїна Д. Коцюбайла з позивним «Да Вінчі». Показ організував «Празький Майдан» за підтримки Посольства України в Чеській Республіці, Французького інституту в Празі та Kinovarta. Усі кошти від продажу квитків обіцяють передати на підтримку батальйону «Вовки Да Вінчі». Режисер В. Сидько зібрав спогади про Дмитра від його родини та побратимів, серед яких і колишній головнокомандувач ЗСУ В. Залужний. Стрічка не тільки описує бойовий шлях Дмитра, а й досліджує його як особистість – від юнака, котрий став на захист країни, до командира, який надихав бійців. На заході був також присутній посол Франції у Чеській Республіці Стефан Крузарт, який висловив підтримку Україні та підкреслив важливість культурної співпраці. Картину «Да Вінчі» вже показали, крім України, у Великій Британії, Сполучених Штатах, а також в Угорщині, Польщі, Австрії та Литві. Фільм продовжує подорожувати Європою. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/film-da-vinchi-kotsyubaylo-heroy-ukrayiny/33190226.html>

У Торонто відбудеться спеціальний показ документального фільму «Zinema». – Мар'яна Зінченко

7 листопада в Торонто відбудеться спеціальний показ документального фільму «Zinema» українського режисера К. Грицюка. Стрічка досліджує, як російське кіно з 1990-х років стало інструментом пропаганди, поширення ксенофобії та шовінізму, розкриваючи його роль у формуванні наративів, що підтримують антидемократичні цінності та агресивну політику. «Цей показ є важливою подією для підтримки обговорень у канадському суспільстві питань пропаганди, маніпулятивного контенту та дезінформації. У програму цьогорічного TIFF було включено фільм „росіяни на війні” режисерки А. Трофімової, який звертається до питання суспільної підтримки війни росії проти України. Картина викликала хвилю протестів української діаспори та дипломатів в Канаді та сприяла міжнародній дискусії про вплив пропаганди в кіно», – акцентували організатори заходу. Після показу «Zinema» відбудеться панельна дискусія з міжнародними експертами, під час якої обговорять етичні виклики для кураторів кінофестивалів, методи протидії дезінформації та важливість відповідального висвітлення воєнних подій. Серед запрошених експертів: Кріс Александер – колишній міністр громадянства та імміграції Канади, експосол Канади в Афганістані; Анжела Мерфі – редакторка відділу

міжнародних новин канадського видання у The Globe and Mail; Тім Мак – засновник медіапроєкту The Counteroffensive; Мирося Ватаманюк – модераторка, експрограмерка міжнародного кінофестивалю Hot Docs у Торонто. Ініціатором показу та панельної дискусії став генеральний консул України в Торонто О. Ніколенко. Співорганізатором виступила українсько-канадська кінематографічна спільнота, зокрема українська продюсерка А. Паленчук, яка наразі проживає в Торонто. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/234377/2024-11-06-u-toronto-vidbudetsya-spetsialnyy-pokaz-dokumentalnogo-filmu-zinema/>

У Катарі покажуть українську комедію «Смак Свободи». – Дар'я Тарасова

У межах GPDNET Cultural Festival 2024 у Катарі відбудеться показ фільму «Смак Свободи» режисера О. Березаня. Захід, присвячений 10-річчю культурних зв'язків Global Public Diplomacy Network, проходитиме 7–8 листопада в Катарському культурному містечку (Katara Cultural Village) у Досі. Метою фестивалю є сприяння міжнародному діалогу та просування культурного обміну між країнами-учасницями. Показ стрічки «Смак Свободи» заплановано на 7 листопада. Це вже другий її показ у катарській столиці. Докладніше:

<https://espresso.tv/kino-u-katari-pokazhut-ukrainsku-komedyu-smak-svobodi>

У Києві пройшов допрем'єрний показ фільму «Буча» з ексклюзивними матеріалами ГУР (ФОТО). – Микита

Художній фільм розкриває історію громадянина Казахстану Костянтина Гудаускаса, який евакуював сотні людей з Бучі під час її окупації. Стрічка виходить на екрани 7 листопада. Як зазначив автор сценарію та продюсер картини О. Щур, представники ГУР консультували команду та надавали фото, відео й тексти перехоплень російських військових. Докладніше:

<https://shotam.info/u-kyievi-proyshov-doprem-iernyy-pokaz-filmu-bucha-z-ekskliuzyvnymy-materialamy-hur-foto/>

Щось обов'язково мало піти не так: вийшов трейлер комедії «Потяг у 31 грудня»

Творці комедії «Потяг у 31 грудня» представили перший тизер-трейлер новорічної стрічки із саундтреком від співачки Klavdia Petrivna. У прокаті картина стартує 1 січня. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/treiler-potiah-u-31-hrudnia/>

В Україні відкрили простір незалежного кіно: які стрічки показуватимуть. – Микита

У новому кінотеатрі в Дніпрі показуватимуть виключно авторські та експериментальні стрічки вітчизняних та міжнародних режисерів, повідомили в Центрі сучасної культури у Дніпрі (DCCC). «Ми прагнемо розширити локальну кіноспільноту Дніпра, створюючи умови для перегляду фільмів, що зазвичай недоступні в міських кінотеатрах, та організовувати обговорення про незалежне кіно», – зауважили в DCCC. У цьому році проходитимуть не тільки покази картин, але й зустрічі з тими, хто їх створював. У пресслужбі проєкту

анонсували в наступному році освітні програми для підтримки локальних кінодіячів, а також нові можливості для розвитку кіномистецтва в Дніпрі. Докладніше:

<https://shotam.info/v-ukraini-vidkryly-prostir-iz-nezalezhnym-kino-iaki-strichky-pokazuvatymut/>

У Харкові покажуть дві короткометражки про харків'ян та війну. – Антон Малиновський

Об'єднання незалежних кінематографістів «Вавилон'13» 12 листопада проведе у Харкові показ двох фільмів: «Гості з Харкова» режисерки Г. Лаврінець та «89 днів» П. Дорогого. Перший розповідає про харківських переселенців, які знайшли новий дім у селі на Полтавщині, а другий – про харків'ян, які 89 днів ховалися в метрополітені під час перших місяців повномасштабної війни. Показ відбудеться в межах проекту «Сила правди», що втілюється в межах Програми інформаційної стійкості українського громадянського суспільства за підтримки IREX in Ukraine. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/screening-of-films-in-kharkiv/>

Література. Книговидання

Проза Габора, Кононенко та Ілюхи – нові переклади за кордоном. – Анастасія Андрушко

Роман «Останнє бажання» Є. Кононенко вийшов друком у Єгипті, книжка «Чи ви любите?..» В. Габора – у Болгарії, а збірку оповідань «Мої жінки» Ю. Ілюхи видано в Італії, Словаччині та Німеччині. Докладніше:

<https://chytomo.com/proza-gabora-kononenko-ta-iliukhy-novi-pereklady-za-kordonom/>

Створили продовження каталогу нової української поезії

Напередодні фестивалю «Земля поетів» (9–10 листопада, Львів) створено другу частину каталогу «Українська поезія 2024», повідомили в Українському інституті книги, що й розробив каталог. До нього увійшли збірки українських поетів і поеток, що вийшли чи вийдуть друком впродовж 2024-го року. Докладніше:

<https://chytomo.com/stvoryly-prodovzhennia-katalohu-novoi-ukrainskoi-poezii/>

Екранізувати книжку: хто такий менеджер з прав на кіноадаптації? – Ірина Батуревич

«Якщо ви бачили українське кіно, зняте за мотивами сучасних літературних творів, будьте певні: це зовсім не заслуга менеджерів з продажу прав на кіноадаптації. І ймовірно – навіть не менеджерів чи видавців. Швидше за все, це продюсер, який прочитав і захопився книжкою, наполегливий автор, котрий працює ще й як сценарист, або збіг обставин. Просто такої професії не існує. Принаймні – поки що. Водночас навіть менеджери з невеликих книжкових ринків починають шукати зв'язків з кінопродюсерами, а кількість майданчиків для професійних зустрічей зростає. На хвилі цього інтересу і в

межах партнерства з Британською Радою в Україні, розбираємося, чи варто почати перетворювати книжки на кіно, і як це працює – на прикладах з Німеччини, України та Грузії». Докладніше:

<https://chytomo.com/ekranizuvaty-knyzhku-khto-takyj-menedzher-z-prav-na-kinoadaptatsii/>

Музейна справа

На міжнародній конференції у Варшаві обговорили нові наративи та майбутнє українських музеїв

У Варшаві відбулася масштабна конференція «Заповнення сліпих плям 2.0: нові наративи та роль музеїв у відбудові України». Захід пройшов 4 та 5 листопада і зібрав дипломатів та урядовців Польщі, Німеччини та України, а також понад 130 українських музейників. Вони обговорили сучасні виклики та перспективи повоєнного розвитку музейної справи в Україні. Заступниця міністра закордонних справ Польщі Генрика Мосціцька-Дендис наголосила, що підтримка України з боку Польщі буде непохитною в усіх відношеннях. Заступниця міністра культури та національної спадщини Польщі Марта Ценковська додала, що потрібно посилити культурну співпрацю між Україною та Польщею. Представник Німеччини Лоренц Барт акцентував, що Німеччина та Польща об'єднані в прагненні допомогти Україні та Європі на цьому шляху. Музейники ділилися досвідом, шукали нові підходи до висвітлення української історії та культури, а також обговорювали можливості розширення співпраці з міжнародними партнерами. Центральною темою стала деколонізація музейних наративів та створення нових експозицій, що відображатимуть українську ідентичність та історію. Заступниця міністра культури та стратегічних комунікацій з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації А. Бондар закликала до деколонізації музеїв, наголосивши на важливості «очищення» культурної спадщини від нав'язаних наративів. За її словами, це сприятиме розкриттю справжньої сутності багатогранної та унікальної України. Під час конференції також йшлося про другий етап впровадження електронної системи реєстру Музейного фонду України. Проект Solidarity Fund реалізується за підтримки Польщі. Також українські музеї презентували документ «10 думок» про необхідність нового «музейного» погляду та деколонізацію, що охоплює як експонати, так і представлення біографій. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/757829-na-mizhnarodniy-konferentsii-u-varshavi-obgovorili-novi-narativi-ta-maybutne-ukrainskikh-muzeiv>

«(Не) помітні історії»: у Шептицькому презентували виставку про внутрішньо переміщених українців

В ході Шептицької міськради за ініціативи Денного центру соціально-психологічної допомоги відбулася презентація виставки «(Не) помітні історії» про внутрішньо переміщених українців. На світлинах зображено найцінніші речі, які герої проекту, уродженці Херсонської, Запорізької та Донецької областей, забрали з собою під час евакуації. Дев'ять фото, дев'ять речей із

минулого життя, дев'ять історій людей, які пережили полон, депортацію, зазнали сексуального насильства, зумовленого війною, чи були змушені залишити свої домівки на тимчасово окупованих територіях. Докладніше:

<https://sheptytskyi.rayon.in.ua/news/757471-ne-pomitni-istorii-u-sheptitskomu-prezentuvali-vistavku-pro-vnutrishno-peremishchenikh-ukraintsiv>

Україна – друга у світі за масштабами оцифрування документів

Україна посіла друге місце серед всіх країн світу за масштабами виготовлення цифрових копій документів, повідомили представники Державної архівної служби України. Протягом 2023 року українські архіви оцифрували більше, ніж 21 мільйон аркушів документів – у 17,5 рази більше, ніж до 2019 року. Серед країн лідер – Фінляндія, 34,2 млн. За словами директора Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства В. Скальського, Україну можна вважати світовим лідером за масштабами оцифрування документів, адже у Фінляндії з 2022 року більше не зберігають паперові документи. Голова Державної архівної служби України А. Хромов підкреслив, що темпи створення цифрових копій лише зростатимуть. «Попри війну та системне відключення електроенергії в архівних установах, ми плануємо оцифрувати щонайменше 30 млн копій документів у 2024 році», – зазначив Хромов. Оцифровані документи доступні для перегляду на Міжархівному пошуковому порталі, на сайтах державних архівів і в комп'ютерах читальних залів в архівах. Докладніше:

<https://chytomo.com/ukraina-druha-u-sviti-za-masshtabamy-otsyfruvannia-dokumentiv/>

Охорона культурної спадщини

Точицький: руйнування храму св. Петра Могили й собору Успіння пресвятої Богородиці в Маріуполі – це акт культурного геноциду. – Олександр Кравченко

Окупанти продовжують знищувати культурні та історичні пам'ятки в Маріуполі, під загрозою опинився храм святого Петра Могили та собор Успіння пресвятої Богородиці, повідомляє пресслужба Міністерства культури та стратегічних комунікацій. «Це унікальна споруда, що увійшла до Книги рекордів України як єдиний храм у світі, повністю оздоблений петриківським розписом. Орнаментальний стиль, виконаний львівською художницею О. Черьомушкіною, робить будівлю важливим символом української культурної спадщини», – підкреслили в МКСК. Зазначається, що окупанти вирішили «привести храм до відповідності канонам РПЦ», і залучили для цього так званих «православних волонтерів». «Руйнування маріупольського храму святого Петра Могили й собору Успіння пресвятої Богородиці – це відвертий акт культурного геноциду», – наголосив міністр культури та стратегічних комунікацій України М. Точицький. У МКСК нагадали, що в Маріуполі ворог вже знищив низку історичних об'єктів: драматичний театр; готель «Спартак»; Реальне училище Василя Гіацинтова; синагогу; найстарішу школу міста – колегіум № 1, побудований у 1894 році. Джерело:

https://lb.ua/culture/2024/11/07/643690_tochitskiy_ruynuvannya_hramu_sv.h_tml

Держпром після російського удару: як обстежують пам'ятку та які пошкодження фіксують. – Марія Солодовник, Роман Кривко, Тетяна Кривоніс

Архітектор В. Дворніков почав обстеження руйнацій Держпрому в межах ініціативи Всеукраїнської моніторингової платформи пошкоджених об'єктів культурної спадщини. Він документує наслідки за міжнародним протоколом та вноситиме дані до спеціальної електронної бази, якою користуються в тому числі міжнародні донори, для подальшого відновлення. Докладніше:

<https://suspilne.media/kharkiv/872915-derzprom-pisla-rosijskogo-udaru-ak-obstezuut-pamatku-ta-aki-poskodzenna-fixsuut/>

Скасування історико-архітектурного плану Львова: Міністерство культури подало касаційну скаргу на рішення суду. – Юлія Равлюк

Міністерство культури та стратегічних комунікацій подало касаційну скаргу на рішення апеляційного суду про скасування історико-архітектурного плану Львова, що регулює розташування та межі нерухомої культурної спадщини, а також можливість забудови міста. За даними МКСК, судові засідання проведено з порушенням норм процесуального законодавства: «Міністерство позбавили можливості донести свою думку безпосередньо у судовому засіданні для прийняття об'єктивного та справедливого рішення у справі». Докладніше:

<https://suspilne.media/lviv/874147-skasuvanna-istoriko-arhitekturnogo-planu-lvova-ministerstvo-kulturi-podalo-kasacijnu-skargu-na-risenna-sudu/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm